

BOUWEN MET BAKSTEEN

**CONTRASTEN
TUSSEN
MATERIALEN**

Contrasten tussen materialen	1
Bank- en verzekeringskantoor in Nijvel	2
Calimùcho	2
Meergezinswoningen in Sint-Kruis	4
Architecten Groep III	4
Residentie in Geel	6
HUB	6
Renovatie van een woning in Lede	8
BUROBILL	8
 Binnenlandse architectuur	 10
Patiowoning in Wortegem-Petegem	
urbain architectencollectief	
 Buitenlandse architectuur	 12
Woning in Litouwen	
Architectural Bureau G. Natkevicius & Partners	
 Techniek	 14
Verf op metselwerk	
 Belgische dakpan- en baksteenfabrikanten	

BOUWEN MET BAKSTEEN is het driemaandelijks tijdschrift van de Belgische Baksteenfederatie. Voor meer informatie, aarzel niet ons te contacteren.

ABONNEMENT Catherine Bral

REDACTIE Laurie Dufourni

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER Jozef Van Den Bossche

www.baksteen.be • info@baksteen.be

ADRES Kartuizersstraat 19 bus 19 • 1000 Brussel

TEL. 02 511 25 81 • FAX 02 513 26 40

OPMAAK EN DRUK www.lannooprint.be

INDIEN NOG NIET GEBEURD, BEZORG ONS UW EMAIL-ADRES OM DE DIGITALE VERSIE VAN BOUWEN MET BAKSTEEN TE ONTVANGEN.

Contrasten tussen materialen

Een contrast is een tegenstelling tussen twee dingen, waarbij het éne het andere eruit laat springen. Door gevelmaterialen te laten contrasteren en de uniciteit enigszins te doorbreken, kunnen deze dus goed tot hun recht komen.

Een contrast tussen materialen trekt de aandacht. Men vraagt zich af wat de reden is van deze bouwkundige keuze. Gaat het om een puur esthetisch effect? Of zijn er juist functionele redenen voor? En is de combinatie uiteindelijk harmonieus?

De diverse projecten die in dit nieuwe nummer van “Bouwen met Baksteen” worden gepresenteerd, waarvan de aangepaste opmaak u trouwens zeker niet zal ontgaan, laten ons enkele contrasten zien. Bij al deze projecten zorgt het combineren van de gevelsteen met een ander materiaal ervoor dat de aanwezigheid van elk van deze materialen wordt benadrukt. De keuze van elk materiaal is het resultaat van de overpeinzingen van de architect over het beoogde effect en elk materiaal wordt op natuurlijke wijze gerechtvaardigd.

Projecten die zeker niet onopgemerkt blijven!

Bank- en verzekeringskantoor in Nijvel

Calimùcho

De beheerders van dit bank- en verzekeringskantoor wilden dat dit nieuwe kantorencomplex in overeenstemming zou zijn met de service die ze aan hun klanten bieden. Er moest dus met meerdere zaken rekening worden gehouden: betrouwbaarheid, transparantie en soberheid uitstralen om zo vertrouwen in te boezemen! Het project omvat bovendien bijbehorende functies, zoals een ondergrondse parking en een appartement met een terras.

Het metselwerk met dunne voegen en donkere gevelsteen draagt deze indruk van betrouwbaarheid en duurzaamheid uit, terwijl de grote ramen, aan de straat- en parkeerzijde, de transparantie en de nabijheid tot de klanten van het bureau weerspiegelen.

In deze in wederopbouw zijnde wijk van Nijvel wilden de architecten verschillende traveeën doen uitkomen, met een centraal gedeelte van glas omgeven door twee traveeën in metselwerk. Het gebouw vormt aldus een herinterpretatie van het perceel met woningen dat zich aan de andere zijde van de straat bevindt. Dankzij de hoogte van de verschillende delen wordt rekening gehouden met zowel het lage, als het hoge gedeelte van deze hellende straat.

Uitspringende ruimten dragen nog meer bij aan de dynamiek van het bouwwerk.

Bij dit project was het massieve karakter van het metselwerk onverenigbaar met kleine openingen in de gevels. De architecten hebben evenwel een contrast gecreëerd met een gevel waarin zich tal van kleine ramen bevinden. Een verticaal geplaatste gevelbekleding van afzelia bleek het geschiktste materiaal te zijn voor het ritme van de gevel en zijn openingen. De zorgvuldige uitvoering moet worden benadrukt, met name op plekken waar de baksteen de contouren van de gevelbekleding afbakent.

Bij deze nieuwe realisatie die een verbinding vormt tussen het lage en het hoge gedeelte van de straat, leidt de combinatie van de materialen tot een resultaat waarbij moderniteit, soberheid en elegantie knap met elkaar worden verenigd!

Ontwerp: Cerise Noël, David Ameye en Auffray Deghorain

www.calimucho.be

[Download andere foto's](#)

Meergezinswoningen in Sint-Kruis

Architecten Groep III

Dit project werd ontwikkeld door Architecten Groep III, in nauwe samenwerking met de opdrachtgever, Metodo. Het complex met vijf woningen kan worden beschouwd als een referentieproject voor wat de optimalisatie van het gebruik van stedelijke ruimte betreft.

Het bouwwerk gaat verder dan wat door de stedelijke voorschriften werd vereist. Het biedt een concept met een hoger aantal woningen met comfortabel woonoppervlakte en waarbij de circulatie geconcentreerd is in een centrale kern. Daarbij wordt ook voorzien in een aantal parkeerplaatsen. Bovendien beschikt elke woning over een privé buitenruimte (terras of tuin).

Voor de projectontwikkelaar (Devotus) is de optimalisering van de indeling van het perceel overigens een belangrijk aspect om betaalbare woningen te kunnen aanbieden en het project dus aantrekkelijk te maken.

Het bouwwerk bevindt zich op een hoekperceel en de architecten hebben de volledige lengte van het perceel langs de zijstraat, ten volle benut. Aan de Maalse Steenweg biedt het hoofdgebouw plaats aan drie woningen met twee slaapkamers en een appartement met één slaapkamer. Achterin het perceel steekt een duplexwoning uit over enkele parkeerplaatsen. Ze is bereikbaar via een passerelle vanaf de centrale circulatiekern.

De twee gebouwen in gevelmetselwerk met dunne voegen vormen een coherent geheel, dankzij een bouwkundig element dat hen met elkaar verbindt. Een lamellenwand opgebouwd uit verticaal geplaatste gelakte aluminium profielen vormt daarbij een belangrijke verbindende lijn. Dit verbindingselement zorgt er voor dat de toegang tot de verschillende woningen wordt verenigd en creëert ook een transparante filter tussen de buitenruimten van de woningen en de straat. Een multifunctionele hoofdingang dus!

Deze combinatie van materialen beantwoordt volledig aan het door de architecten beoogde effect: spelen met contrasten. Deze komen tot uiting in de massiviteit van het metselwerk en de lichtheid van de "wand" met aluminium profielen, maar ook in de mengeling van verschillende tinten.

Metselwerk van donkere stenen, gelakte goudkleurige aluminium profielen, wit schrijnwerk ... Een weinig voorkomende en erg geslaagde combinatie van materialen!

www.groep3.be - www.devotusprojects.com

Download andere foto's

Residentie in Geel

HUB

Het centrum van Geel wordt gekenmerkt door een mengvorm van gebouwschalen en woontypologieën, doorkruist met een fijnmazig weefsel van passages en informele doorsteekjes. Binnen het kader van een stadsvernieuwingsproject betracht de ontwikkeling “Ecodroom” structuur aan te brengen in het centrum van de stad, zonder evenwel afbreuk te doen aan haar eigennuttige karakter.

Ecodroom bestaat uit een samengesteld en privaat bouwblok rond een binnentuin die deel is van het publieke domein. Deze omkering is de essentie van het ontwerp. Het publieke karakter van de binnentuin wordt ondersteund door de aanwezigheid van het nieuwe vrederecht – als een paviljoen in de tuin – die gecombineerd wordt met de in- en uitgang van de ondergrondse publieke centumparking en met de toegangen tot de woongebouwen.

Het bouwblok is samengesteld uit verschillende gebouwen die een grote architecturale samenhang vertonen. Aan de zijde van de

Werft – de bereikbaarheid als tot het centrum van de stad – delen de gebouwen een stoere sokkel die de lengte van de Werft benadrukt en een duidelijk kader vormt voor de tuinen en gebouwen van de aanliggende cultuurcluster. Op deze sokkel passen de gebouwen zich aan aan de schaal en maat van de directe omgeving.

Met verwijzingen naar de grote stadsblokken van weleer wordt de buitenzijde van het bouwblok opgebouwd met uniforme materialen en detailleringen. Baksteen draagt bij aan het formele en robuuste karakter van het geheel. Aan de publieke tuinzijde worden de gepleisterde gevels als een licht en glad interieur gematerialiseerd. In sterk contrast met het bucolische karakter van de tuin.

Zoals de volumetrie een spel speelt met wat publiek en privaat is, spelen de materialen een spel met wat binnen en buiten is.

www.hub.eu

Download de plannen

Renovatie van een woning in Lede

BUROBILL

Bij deze grondige renovatie is duidelijk gebruik gemaakt van een contrast tussen materialen. Deze bouwkundige keuze van BUROBILL vloeit direct voort uit het ontwerp van het project.

De woning is ingedeeld in splitlevels. De trappen bevinden zich in het centrum van het huis en creëren een scheiding tussen de woonruimten aan de achterzijde en de functionele ruimten aan de straatzijde. De architecten wilden deze “grenslijn” ook aan de buitenzijde van de woning materialiseren. De donkere gevelsteen en witte leisteek zijn twee zeer contrasterende materialen die deze scheiding voor/achter, in de zijgevels en het dak goed vormgeven.

De architecten hebben het volume van de bestaande constructie geoptimaliseerd door de bijgebouwen aan de achterzijde af te breken. Dit gaf de gelegenheid om de volledige achtergevel opnieuw

vorm te geven, die althans voor wat de oriëntatie betreft het meeste potentieel bood. Dit heeft ook geleid tot een kleine uitbreiding van de vloeroppervlakte en een enigszins asymmetrisch dak.

Aan de straatzijde is een ruimte gereserveerd voor twee parkeerplaatsen. In de inspringende benedenruimte bevindt zich de woonkamer, verborgen achter een claustra. Door de renovatie van deze gevel konden isolatie en een nieuw gevelmetselwerk worden aangebracht.

Een project waarbij het contrast dankzij een volledig atypische combinatie van gevelmaterialen absoluut zeer uitgesproken is, maar dat toch zijn evenwicht heeft weten te vinden.

www.burobill.be

[Download het schema](#)

[Download andere foto's](#)

Patiowoning in Wortegem-Petegem

urbain architectencollectief

Het perceel van de patiowoning te Wortegem-Petegem ligt in een nieuwe verkaveling met een heterogene bebouwing. De architectuur van de verschillende woningen is zeer divers.

De tuin grenst aan een weids glooiend landschap met mooie vergezichten. Over de verkaveling loopt evenwel een hoogspanningslijn en een heel aanwezige hoogspanningsmast staat op enkele meters van het perceel.

Het plan van de woning geeft een antwoord op deze context. Door een zorgvuldig gekozen inplanting van gesloten volumes met de ondersteunende functies (garage, keuken, slaapkamers en badkamers) wordt plaats gemaakt voor een leefruimte rond een patio. Door de positie van de gesloten volumes worden bepaalde zichten naar de omgeving onttrokken maar tegelijk ontstaan gekaderde zichten op het landschap en de vrijgelaten zijperceelstrook. Er ontstaan eigenlijk 4 belangrijke zichtassen vanuit het centrum van de woning, de patio. De hoogspanningsmast wordt een object in het landschap.

Doorheen de patio zijn verschillende transparanties en zichten van de ene naar de andere leefruimte mogelijk. De patio vormt een intieme, van de burens afgeschermd buitenruimte.

In de uitvoering werd gekozen om het gevelmateriaal van de gesloten volumes door te trekken in het interieur. Voor de gesloten volumes en de tussenliggende leefruimtes werden twee types openingen ontworpen. In elke leefruimte betekent dit een verdiepingshoog raam dat het volledige vlak tussen twee gesloten volumes vult, en zo een gekaderd zicht biedt op de zijtuin of op het achterliggende landschap. In de gesloten volumes werden klassieke openingen gemaakt in de metselwerkgevels zelf.

In de tuin is nog een extra volume en een zwembijver toegevoegd. Samen refereren ze naar de bouwvolumes die men in de woning terugvindt.

www.urbain-ac.be

[Download de plannen](#)

[Download andere foto's](#)

Woning in Litouwen

Architectural Bureau G. Natkevicius & Partners

Deze eengezinswoning bevindt zich op een heuvelachtig terrein tussen de zee en een dennenbos, in de badplaats Palanga in Litouwen.

De architecten hebben het complexe reliëf van het terrein goed weten te benutten. Ze hebben het uitzicht op het bos als het ware op de voorgrond gezet en de buitenruimten aan de achterzijde van het perceel geplaatst. Op deze wijze hebben ze het privé karakter van de woning versterkt.

De functionele ruimten (inkom, garage, technische ruimte) bevinden zich aan de straatzijde; ze bevinden zich op straatniveau, lager dan de leefruimten, die naar het bos zijn gericht.

Om een te imposant volume te vermijden, is het gebouw onderverdeeld in drie aparte ruimtes, corresponderend met drie leefgebieden: de woonkamer, de ouderkamer en de twee kinderkamers. De woonkamer bevindt zich in de centrale ruimte en de kamers liggen in de twee ruimtes aan de uiteinden. De drie gedeelten zijn met elkaar verbonden door middel van een centrale as waarlangs men de ruimtelijke vernuftigheden van het huis kan waarnemen. Aan de achterzijde bestaat de woning uit drie uitbreidingen die op de wind, de natuur en het licht zijn gericht.

Bovendien heeft de uitwerking van het plan het mogelijk gemaakt de inplanting van de verschillende ruimtes te variëren. De kamers van de kinderen bevinden zich op het hoge deel van het terrein en zijn naar het zuiden gericht. De kamer van de ouders bevindt zich op een elegante 'voet' in metselwerk en kijkt op het noorden uit.

Dankzij het volume en de keuze voor een grijze baksteen (vervaardigd in België) wordt deze woning op perfecte wijze opgenomen in de omliggende natuur.

www.natkevicius.lt

Download de plannen

Download andere foto's

Verf op metselwerk

Verf op buitenmuren

Voor een op juiste wijze uitgevoerd gevelmetselwerk in baksteen is een afwerklaag in de vorm van schilderwerk overbodig. Het is lang een wijdverspreide misvatting geweest dat verf de buitengevel zou beschermen en dat men dus een goedkopere baksteen kan gebruiken als men zou gedaan hebben voor een onbeschilderd parement.

Niets is minder waar: een geverfde baksteengevel die in de praktijk technisch gezien voldoening schenkt, zou zonder beschilderen eveneens hebben voldaan terwijl een baksteen van slechte kwaliteit juist door het verven nog sneller zal beschadigen. Dit laatste is het geval wanneer de gebruikte verf waterdicht en ook dampdicht is. De diffusie van het opgenomen vocht via niet te vermijden ondichte plaatsen, haarscheuren of opzuiging vanuit de bodem kan dus bemoeilijkt worden zodat er interne condensatie optreedt en de steen vorstgevoelig wordt.

Als men, om welke reden dan ook, besluit om toch een schilderlaag aan te brengen dienen altijd de uitvoeringsrichtlijnen en aanbevelingen van de fabrikant van de verf gevolgd te worden.

Wil men per se een buitengevel schilderen, dan zal men reeds bij het concept van het gebouw hiermee rekening houden.

Volgende aanbevelingen kunnen we formuleren:

Voor wat betreft de **afwerkingslaag (verf)**:

- de verf moet geschikt zijn voor het te schilderen baksteentype
- de verf dient op basis van mineralen of op basis van (alkyd)hars te zijn
- de gekozen verf zal gegarandeerd dampdoorlatend zijn

In de STS 71.1 (eengemaakte technische specificaties) “na-isolatie van spouwmuren door in situ vullen van de luchtsouw” geeft een extra eis in het geval de spouw nagevuld werd met isolatie; *“indien de gevel geschilderd of bepleisterd wordt moeten de verf-of pleistersystemen waterdampdoorlatend zijn in overeenstemming met de classificatie volgens NBN EN 1062-1 ($\mu d < 0.05m$).”* Deze aanbeveling is gedaan

om het gaandeweg verzamelen van het condensatiewater aan het buitenoppervlak van de gevel – dus net achter de verflaag – te beperken. Anders, bij vorst zal dan ofwel de verf afschilferen of, indien de verf een sterke hechting heeft, de steen afschilferen.

Voor wat betreft de **baksteen**:

Bij schilderwerk of pleisterwerk op baksteenmetselwerk zijn vooral het sulfaatgehalte en de vorstbestandheid van de steen en het metselwerk van belang.

- de baksteen dient te voldoen aan NBN EN 771-1
- de gekozen steen zal van de vorstbestandheids categorie “zeer vorstbestendig” (volgens NBN B 27-009 + add.2:1983) zijn
- als basissteen voor het verven worden best stenen genomen met een zeer laag gehalte aan vrije oplosbare zouten

Voor wat betreft het **ontwerp**:

- het is de verantwoordelijkheid van de architect een technisch correcte bestekomschrijving te maken van het gevelmetselwerk waarop het afwerksysteem wordt aangebracht
- het is vervolgens de verantwoordelijkheid van de producent van het afwerksysteem om te bepalen wat de eigenschappen van de ondergrond zijn en de specificaties van het afwerksysteem hierop af te stemmen
- de chemische invloeden van het metselwerk op de verf worden naast de steen vooral bepaald door de metsel- en voegmortel, hiermee dient ook rekening gehouden
- het is best dat de uitvoeringsdetails zodanig zijn opgevat dat de muur droog gehouden wordt

Voor wat betreft de **uitvoering**:

- op het ogenblik dat het schilderwerk wordt aangevat moet de muur kurkdroog zijn
- bij nieuwbouw pas na een jaar schilderen omdat de aanwezigheid van oplosbare zouten aanleiding kan geven tot schade (meestal is na 1 jaar de witte uitslag verdwenen)
- voeghardheid minimaal VH35
- bakstenen met zwaardere bezanding dienen voor het aanbrengen te worden afgeborsteld

- ter plaatse van alle horizontale beëindigingen van het metselwerk, zoals onder en boven een raamkozijn, bij de dakaansluiting en vlak boven het maaiveld per twee à drie strekken een open stootvoeg te voorzien
- voor een goede afvoer van vocht dat achter het buitenspouwblad kan komen, moeten ter plaatse van de aansluiting van het metselwerk op de fundering per twee strekken een stootvoeg worden opengelaten
- vooral bij wit geschilderde gevels zal men ook rekening houden met opspattend regenwater zodat het aan te bevelen is de onderste 50cm muur bloot te laten of anderszins de besmeuring van de muuronderkant te verhinderen of te maskeren
- indien mos of groenvorming aanwezig; verwijderen met een staalborstel en een plamuurmes
- indien je in de muur last hebt van opstijgend vocht; dan moet dit eerst opgelost worden

Vóór de start van de schilderwerken moet men controleren of de ondergrond in goede staat verkeert en in overeenstemming is met de van kracht zijnde normen en voorschriften. Zo dient men onder meer:

- de gebeurlijke bouwfysische problemen te verhelpen
- de uitbloeiingen weg te werken en – indien nodig – de oorzaken ervan te behandelen om de wederverschijning ervan te vermijden
- de gebeurlijke vochtproblemen op te lossen
- de eventuele schade (scheuren en voegen) te herstellen

Verf op binnenmuren

Het schilderen van binnenmetselwerk is uiteraard veel minder problematisch en in principe kan men om het even welke baksteen beschilderen.

Toch zal men best met enkele basisregels rekening houden wil men verrassingen vermijden:

- zoals voor een buitengevel zal het metselwerk niet geschilderd worden voordat het volkomen droog is, soms verdient het de aanbeveling een jaar of twee te wachten vooraleer het schilderwerk aan te vatten
- het verven van handvormstenen heeft niet veel zin omdat deze stenen enerzijds duurder zijn dan strengpersstenen en anderzijds in allerlei kleuren en schakeringen beschikbaar zijn, ook in heldere tinten. Door zijn ruwe oppervlak loopt de handvormsteen het gevaar na enige tijd een stoffig uitzicht te krijgen
- gewone volle strengpers kan altijd geschilderd worden maar voor de geperforeerde snelbouwsteen zal men bij de bestelling duidelijk vermelden dat het metselwerk bedoeld is om geschilderd te worden. Anders loopt men de kans geribde stenen geleverd te krijgen die juist bedoeld zijn om een betere hechting van het pleisterwerk te bieden
- bij gladde stenen zal men opletten dat de stenen geen kalkluizen of andere insluitsels bevatten: in een geschilderd oppervlak zijn afgesprongen schilfers wel hinderlijk naar uitzicht toe. Ook in dit opzicht is het aan te raden het schilderen tot een jaar na uitvoering van het metselwerk uit te stellen.

Dezelfde richtlijnen, zoals hierboven vermeld voor buitenmuren, zijn geldig. Namelijk vóór de start van de schilderwerken controleren of de ondergrond in goede staat verkeert en in overeenstemming is met de van kracht zijnde normen en voorschriften.

TV 249 “Leidraad voor de goede uitvoering van schilderwerken”

In de Technische Voorlichting 249 van het WTCB zijn er uitvoeringsgraden voor schilderwerken gedefinieerd: Graad I basisafwerking - Graad II standaard afwerking - Graad III afwerking van hogere kwaliteit

Tabel i.v.m. de uitvoeringsgraden voor schilderwerken:

Uitvoeringsgraad	Beschrijving
Graad I – Basisafwerking	De ondergrond wordt niet gecorrigeerd. Bij dekkende systemen zorgt het verfsysteem zowel voor de dekking als de kleuring van de ondergrond. De staat van het oppervlak blijft evenwel zichtbaar. Bij transparante systemen zorgt het verfsysteem enkel voor de dekking van de ondergrond. Ook in dit geval blijft de staat van de ondergrond zichtbaar. In beide gevallen zijn plaatselijke uitzichts-, kleur- en glansverschillen toegelaten.
Graad II – Standaardafwerking	De ondergrond moet vlak zijn. Eventuele onvlakheden (gaten, bramen, scheuren ...) moeten weggewerkt worden. Bij dekkende systemen moet het uitzicht van de verf uniform zijn voor wat betreft de glans, de dekking en de kleur. Bij transparante systemen moet het uitzicht van de verf enkel uniform zijn voor wat betreft de glans en de kleur. In beide gevallen zijn kleine textuurverschillen toegelaten (niet-gladde oppervlakken).
Graad III – Afwerking van hogere kwaliteit	De ondergrond moet vlak en glad zijn. Eventuele ruwe zones moeten weggewerkt worden. Het gaat hier om de strengste uitvoeringsgraad voor ondergronden en coatings. Bij dekkende systemen moet het verfsysteem uniform glad zijn. Het uitzicht van de verf moet eveneens uniform zijn voor wat betreft de glans, de dekking en de kleur. Ook bij transparante systemen moet het verfsysteem uniform glad zijn. Het uitzicht van de verf moet evenwel enkel uniform zijn voor wat betreft de glans en de kleur.

Ondergronden uit metselwerk lenen zich tot schilderwerken van de uitvoeringsgraden I en II. Het verkrijgen van een uitvoeringsgraad III behoort daarentegen niet tot de mogelijkheden.

Deze TV geeft de nodige richtlijnen i.v.m. de keuze van de verf, rekening houdend met het type ondergrond en hoe de verschillende verfsystemen dienen toegepast te worden. Eveneens worden de eisen

aan de decoratieve verven opgegeven en er wordt een overzicht gegeven van mogelijk optredende gebreken. Richtlijnen i.v.m. onderhoud en plaatselijk overschilderen zijn opgenomen.

De werkzaamheden die door de schilder uitgevoerd moeten worden om de gewenste uitvoeringsgraad te bereiken, staan voor elk type ondergrond vermeld.

Door de schilder uit te voeren voorbereidende en afwerkingsbehandelingen voor binnen- en buitenmetselwerk zijn als volgt:

Door de schilder uit te voeren voorbereidende en afwerkingsbehandelingen	Uitvoeringsgraad	
	I	II
1. Borstelen en/of ontstoffen	X	X
2. Stoppen		X
3. Druklaag	X	X
4. Tussenlaag		(1)
5. Afwerkingslaag	X	X
(1) Een tussenlaag kan nodig zijn naargelang van de aan te brengen kleur en de aard van de ondergrond. Deze behandeling wordt uitgevoerd in samenspraak met de voorschrijver.		

De bouwheer moet vooraf duidelijk zijn eisen met betrekking tot de uitvoeringsgraad van het verfsysteem definiëren. Bij gebrek aan bijzondere voorschriften in het bestek, staat de bij ontstentenis toe te passen uitvoeringsgraad (standaardafwerking) beschreven in tabellen.

Om het optreden van problemen zoals onthechting van de verffilm te vermijden, dient men erop toe te zien dat de ondergrond voldoende droog is op het ogenblik dat de verf aangebracht wordt. Zo is de toelaatbare vochtigheidsgraad van metselwerk is minder dan 3 tot 5 massaprocent. Deze waarden stemmen overeen met het evenwichtsvochtgehalte van het materiaal, bepaald bij een relatieve luchtvochtigheid van 65 % en een temperatuur van 20°C.

Bron

TV 249 *Leidraad voor goede uitvoering van schilderwerken*

STS 71.1 *Na-isolatie van spouwmuren door in-situ vullen van de luchtpouw*

BMB *acht-en-twintigste jaargang 1997 "Verf op metselwerk"*

KNB *infociche 20 "schilderen of pleisteren van baksteenmetselwerk"*

Belgische dakpan- en baksteenfabrikanten

Bakstenen voor gewoon metselwerk:

V : volle baksteen voor gewoon metselwerk

P : geperforeerde baksteen voor gewoon metselwerk

L : geperforeerde baksteen met lichte scherf

Bakstenen voor gevelmetselwerk

S : strengpersgevelsteen ('machinale' gevelsteen)

H : handvorm en vormbakperssteen

A : andere soorten (traditionele en 'rustieke' gevelstenen zoals veldovensteen, baksteen op basis van leisteen, enz.)

Andere producten:

W : welfsels

D : dakpannen

O : straatklinkers

• Voor details over het productiegamma van elke fabriek, kan men zich best rechtstreeks tot de bedrijven wenden.

• De lijst is samengesteld op basis van de ledenlijsten van de B.B.F. Vele producenten verkopen hun producten al dan niet exclusief, via een afzonderlijke verkoopsorganisatie. In de gevallen waar dit nuttig lijkt, is de naam tussen haakjes bijgevoegd.

Oost-Vlaanderen

• Kleiprodukten HOVE bvba

Lindendreef 101
9400 Ninove
Tel. (054) 33 26 67
Fax (054) 32 82 38
www.steenbakkerijhove.be
(V-H-A)

• Steenfabriek VANDE MOORTELE nv

Scheldekan 7
9700 Oudenaarde
Tel. (055) 33 55 66
Fax (055) 33 55 70
www.vandemoortel.be
(H-O)

• SVK nv

Aerschotstraat 114,
9100 Sint-Niklaas
Tel. (03) 760 49 00
Fax (03) 777 47 84
www.svk.be
(V-P-H)

West-Vlaanderen

• Wienerberger nv - divisie

KORTEMARK

Hoogledestraat 92,
8610 Kortemark
Tel. (051) 57 57 00
Fax (051) 57 57 02
www.wienerberger.be
(V-P-L-S-H)

• Wienerberger nv - divisie

ZONNEBEKE

Ieperstraat 186
8980 Zonnebeke
Tel. (051) 78 80 60
Fax (051) 77 10 38
www.wienerberger.be
(V-P-S)

• DUMOULIN Bricks bvba

Moorseelsesteenweg 239
8800 Roeselare
Tel. (056) 50 98 71
Fax (056) 50 41 92
www.dumoulinbricks.be
(V-P)

• WIENERBERGER nv

Kapel ter Bede 121
8500 Kortrijk
Tel. (056) 24 96 35
Fax (056) 51 92 75
(V-P-L-S-H-A-D-O)
www.wienerberger.be

Limburg

• Wienerberger nv - divisie

LANAKEN

2de Carabinierslaan 145
3620 Veldwezelt-Lanaken
Tel. (089) 71 51 38
Fax (089) 72 28 80
www.wienerberger.be
(H)

• Steenfabrieken NELISSEN nv

Kiezeltweg 460
3620 Lanaken
Tel. (012) 45 10 26
Fax (012) 45 53 89
www.nelissen.be
(H)

• Wienerberger nv - divisie

MAASEIK

Venlosesteenweg 70
3680 Maaseik
Tel. (089) 56 40 38
Fax (089) 56 81 83
www.wienerberger.be
(H-A)

• Steenfabrieken

VANDERSANDEN nv

Riemstersteenweg 300
3740 Spouwen
Tel. (089) 51 01 40
Fax (089) 49 28 45
www.vandersanden.be
(H)

• Steenfabriek

VANDERSANDEN nv

Nijverheidslaan 11
3650 Lanklaar
Tel. (089) 79 02 50
Fax (089) 75 41 90
www.vandersanden.be
(H)

• Wienerberger nv - divisie

TESSENDERLO

Havenlaan 10
3980 Tessenderlo
Tel. (013) 35 91 60
Fax (013) 35 91 61
www.wienerberger.be
(P-L)

Antwerpen

• Wienerberger nv - divisie RUMST

Nieuwstraat 44
2840 Rumst
Tel. (03) 880 15 20
Fax (03) 844 28 11
www.wienerberger.be
(V-P-L-S)

• Swenden

Nieuwstraat 2
2840 Rumst
Tel. (03) 844 22 22
Fax (03) 844 38 02

• DESTA nv

Heerle 11
2322 Minderhout (Hoogstraten)
Tel. (03) 315 70 99
Fax (03) 315 81 48
www.desta.be
(S-O)

• Steenbakkerij FLOREN nv

Vaartkant Rechts 4
2960 St.-Lenaarts
Tel. (03) 313 81 98
Fax (03) 313 71 56
www.floren.be
(V-S)

• Wienerberger nv - divisie

NOVA

Steenbakkersdam 10
2340 Beerse
Tel. (014) 61 10 99
Fax (014) 61 04 32
www.wienerberger.be
(V-P-L-S)

• Wienerberger nv - divisie

BEERSE

Absheide 28
2340 Beerse
Tel. (014) 61 19 75
Fax (014) 61 22 33
www.wienerberger.be
(H)

• Wienerberger nv - divisie

QUIRLIJNEN

Sint Jobbaan 58
2390 Westmalle
Tel. (03) 311 51 12
Fax (03) 311 62 56
www.wienerberger.be
(V-S-H-A)

Henegouwen

• Wienerberger nv - divisie

PERUWELZ

Rue de l'Europe, 11
7600 Péruwelz
Tel. (069) 77 97 10
Fax (069) 77 97 11
www.wienerberger.be
(H)

• Briqueterie de PLOEGSTEERT sa

'Barry'

Grand route 533
7534 Barry
Tel. (069) 53 26 00
Fax (069) 53 26 09
www.ploegsteert.com
(S)

• Briqueterie de PLOEGSTEERT sa

Touquetstraat 228
7782 Ploegsteert
Tel. (056) 56 56 56
Fax (056) 56 55 01
www.ploegsteert.com
(P-L-W)

Pour recevoir cette revue en français,
contactez-nous au 02 511 25 81